

Andrzej Bąkowski

Posiedzenie Naczelnej Rady Adwokackiej

Palestra 46/9-10(537-538), 230-236

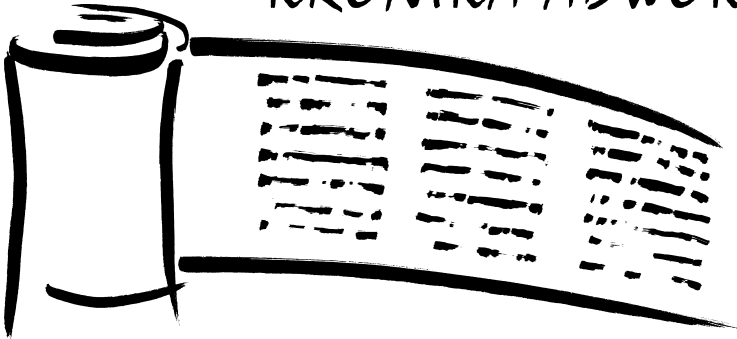

2002

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

KRONIKA ADWOKATURY

POSIEDZENIE NACZELNEJ RADY ADWOKACKIEJ

W dniach 8–9 czerwca br. odbyło się w Grzegorzewicach trzecie plenarne posiedzenie NRA w obecnej kadencji.

Rozpoczynając obrady Prezes NRA adw. Stanisław Rymar poprosił o uczczenie minutą ciszy pamięć trzech zmarłych ostatnio adwokatów: adw. Stanisława Parysa, Zastępcy Przewodniczącego Centralnego Zespołu Wizytatorów, adw. Zdzisława Czeszejko-Sochackiego byłego Prezesa NRA, dyplomaty, profesora i sędziego Trybunału Konstytucyjnego RP, oraz adw. Edwarda Wendego, męża stanu, byłego posła i senatora III RP, sędziego Trybunału Stanu.

Następnie prezes NRA powitał pana Sylwiusza Królaka, podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, członków NRA i zaproszonych gości.

Wręczył pięciu Kolegom Adwokatom: Andrzejowi Buczkowskiemu, Andrzejowi Pelcowi, Zbigniewowi Wodo, Andrzejowi Woźniakowi i Jackowi Żuławskiemu odznaki „Adwokatura Zasłużonym”. Podkreślił ich zasługi dla środowiska adwokackiego i społeczeństwa. Odznaczeni wykazali się dużą, ponadprzeciętną aktywnością w honorowej pracy korporacyjnej, przyczyniając się do podniesienia rangi zawodu adwokata.

W imieniu odznaczonych podziękował adw. Jacek Żuławski. Podniósł, że na jego rozwój profesjonalny i etyczny wywarli szczególny wpływ adw. Maria Budzanowska i Tadeusz Kubas. Zaproponował, aby na tablicy Domu Pracy Twórczej w Grzegorzewicach zamieścić dewizę ś.p. Marii Budzanowskiej, którą kierowała się w życiu: „Adwokatura nie ustępuje”.

Po przyjęciu porządku obrad prezes adw. Stanisław Rymar złożył obszerną relację ze zdarzeń, które nastąpiły w okresie między posiedzeniami plenarnymi.

W Komisji Ustawodawczej zgłoszono poprawki do uchwalonego przez Sejm tekstu ustawy o świadczeniu pomocy prawnej przez prawników zagranicznych. Jest to,

Od lewej adwokaci: A. Buczkowski, A. Pelc, Zb. Wodo, A. Woźniak i J. Żuławski

jak wiadomo, newralgiczna ustawa, żywotnie interesująca polskich adwokatów i radców prawnych. Poprawki jednakże mają charakter techniczny. Jedna z nich dotyczy wykreślenia przepisu stanowiącego o obowiązku sprawdzania znajomości języka polskiego przez zagranicznego prawnika aspirującego do pracy w polskim obszarze prawnym, co jednak nie powinno stanowić poważniejszego problemu, gdyż konieczność znajomości języka polskiego wynika z art. 22 omawianej ustawy.

Prezydium w oparciu o opracowanie prof. dr. hab. Andrzeja Zielińskiego i adw. Andrzeja Michałowskiego przedstawiło Ministerstwu Sprawiedliwości stanowisko dotyczące Rozporządzenia ustalającego wzory formularzy urzędowych w postępowaniu uproszczonym. Na konferencji uzgodnieniowej w MS stanowisko Prezydium w dniu 15 maja 2002 r. prezentował adw. Andrzej Michałowski.

Prezes poinformował o rozprawie przed NSA toczącej się ze skargi mgr. Michała K. W dniu 1 lipca 2002 r. zapadło postanowienie NSA o przedstawieniu pytań prawnych Trybunałowi Konstytucyjnemu. Postanowienie to publikujemy na str. 245–254, a na str. 240–245 przedstawiamy wystąpienie wiceprezesa NRA adw. dr. hab. Andrzeja Kubasa przed NSA.

W nawiązaniu do tej sprawy Prezes stwierdził niepokojące tendencje do ograni-

czania samorządności zawodowej. Błędy w działaniach innych nowych samorządów są podstawą do ferowania ocen, z reguły nieprawidłowych, w stosunku do samorządów o długoletnich tradycjach, w tym przede wszystkim adwokackiego. Na populizmie i demagogii chcą robić interesy niektórzy ludzie z kręgu władzy. Samorząd adwokacki funkcjonuje przeszło 80 lat, ma znakomitą tradycję, sam kształci swoje kadry aplikanckie, organizuje egzaminy, szkolenia, posiada spójny system dyscyplinarny. Powstaje pytanie, czy celowe jest organizowanie wspólnego frontu samorządów, czy też należałoby rozluźnić więzy łączące nas z innymi samorządami i występować tylko we własnym imieniu, na rzecz środowiska adwokackiego. Posiadamy własny system samokontroli w postaci sprawozdań składanych Prezydentowi RP, na bieżąco utrzymywany jest kontakt z mediami, adwokaci polscy są członkami europejskich stowarzyszeń adwokackich. Nasza samorządność ma wizję i strategię postępowania na poziomie europejskich standardów. To wszystko chroni niezależność korporacyjną adwokatów i ataki mediów nie powinny tej samorządności osłabić.

Adw. dr hab. A. Kubas poinformował o posiedzeniu w Trybunale Konstytucyjnym dotyczącym przepisów o ochronie własności przemysłowej (*vide* protokół posiedzenia Prezydium NRA z 21 maja 2002 r. zamieszczony w „Palestrze” Nr 7–8). Na str. 255–267 publikujemy wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 maja 2002 r. Adw. A. Kubas przygotował teksty odpowiedzi na artykuł w „Tygodniku Powszechnym” i „Polityce” („Atak klanów” z 1 czerwca 2002 r. i „Nieliczni, niedostępn, nietani” z 19 maja 2002 r.), a także odpowiedź na tekst pisma R. Giertycha.

Następnie adv. dr hab. Andrzej Kubas zreferował sprawy, które prowadzi z ramienia Prezydium NRA. Nowelizacja k.p.c. sprowadza się do włączenia doń części dawnego kodeksu handlowego. W projekcie kodeksu znalazły się również przepisy dotyczące podpisu elektronicznego i posługiwania się elektronicznym systemem przekazu.

Zupełnie nowym pomysłem jest projekt ustawy o odpowiedzialności karnej podmiotów zbiorowych, przygotowywana w ramach procedury przystosowawczej w związku ze spodziewanym akcesem do Unii Europejskiej. Na str. 268–272 publikujemy stanowisko Naczelnej Rady Adwokackiej.

Adw. Wiesław Szczepiński szczegółowo zreferował problematykę prac w połączonych Komisjach Sejmowych: Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Ustawodawczej, w których uczestniczył z ramienia Prezydium NRA. Prace dotyczą ostatecznego kształtu ustaw regulujących prawo o ustroju sądów administracyjnych. W przyjętym w Komisji projekcie doradcy podatkowi nie mają uprawnień redagowania skarg do sądów administracyjnych II instancji, mimo odmiennego w tej mierze stanowiska Ministra Finansów. Ponadto adv. W. Szczepiński poinformował, iż został wyjaśniony problem finansowania obron z urzędu. Usunięto artykuł przewidujący finansowanie obron ze środków specjalnych, na który to fundusz miałyby wpłacać kwoty korporacje: adwokacka i radcowska.

Gość plenarnego posiedzenia NRA pan Sylwester Królak, podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości w obszernym wystąpieniu poruszył wiele proble-

mów interesujących adwokaturę. Podniósł m.in., że Ministerstwo Sprawiedliwości i adwokatura nie są po przeciwnych stronach. Ministerstwo Sprawiedliwości nie jest nadzorcą adwokatury. Samorządy zawodowe mają umocowanie w art. 17 Konstytucji RP. Znane są intencje adwokatury, Prezydenta RP oraz czytelne są intencje Ministerstwa Sprawiedliwości. Dyskusja toczy się wokół problemów samorządności, a nie jej istoty, nie dotyczy kwestii ustrojowych.

Media są w życiu publicznym istotne i wymuszają aktywną postawę podmiotów w kreowaniu własnego wizerunku. Tak więc mając na uwadze tradycję trzeba równocześnie patrzeć w przyszłość i stawiać pytania, w jakim kierunku powinny iść zmiany przy naborze na aplikację adwokacką, jakie ma być postępowanie dys-

cyplinarne. Idea samorządności jest niepodważalna, zagwarantowana przez Konstytucję. Pogląd Prezydenta RP opiera się na stwierdzeniu, że „Konstytucja jest kamieniem węgielnym, na którym opiera się cała Rzeczypospolita” i nie ma przyzwolenia na to, aby swobodną ręką dokonywać jakichkolwiek zmian, bowiem Konstytucja ustanawia kryteria stabilności państwa. Wobec tego główne pytanie dotyczy nie tego „czy samorządność, ale jaka samorządność”. Z tego wynikają sprawy szczegółowe np. aplikacji adwokackiej. Procedury naboru na aplikację nie powinny jednakże budzić wątpliwości interpretacyjnych i emocji negatywnych w społeczeństwie. Rozwiązanie tych zadań należy do samorządu. Np. NSA, dlatego żąda przy rozpatrywaniu odwołań protokołów egzaminacyjnych na aplikację, aby mieć wgląd, czy procedury są przejrzyste. Procedury muszą być szczegółowe, przejrzyste.

W związku z wypowiedzią Pana Ministra nastąpiła interesująca dyskusja. Adw. Jerzy Naumann, rzecznik dyscyplinarny NRA wyraził zadowolenie z deklaracji Ministra o pełnym poparciu idei samorządności adwokatury. Zarzuty pod adresem samorządu są zazwyczaj stawiane w płaszczyźnie niedoskonałości procedur, a w rzeczywistości chodzi o zakwestionowanie najważniejszej prerogatywy, jaką mają adwokaci: wyznaczania, stosowania i egzekwowania kryteriów przyjmowania w szeregi adwokatury. Jeżeli odbierze się samorządowi adwokackiemu możliwość kształtowania kryteriów, to adwokatura przestanie istnieć. Obserwujemy ogromny napór

Adw. J. Żuławski i Prezes NRA adw. St. Rymar

absolwentów studiów prawniczych, szkół państwowych i prywatnych na wejście do zawodów prawniczych. Teraz szacuje się, że ok. 20 000 osób z wyższym wykształceniem prawniczym rocznie będzie przybywać na rynku usług prawnych, ten swoisty wyż skutecznie zaangażował po swojej stronie media, uczynił z naboru na aplikację temat debaty publicznej. Powstaje zatem pytanie – kontynuował adw. Naumann – jaka jest alternatywa dla systemu limitów? Co nastąpi, jeśli zamiast 2 000 osób nagle 20 000 osób wybitnie uzdolnionych młodych ludzi zechce co roku zostać adwokatami lub sędziami. Co stanie się z poziomem usług prawniczych, jeśli na rynku pojawi się 40 000 adwokatów, których jak twierdzi Helsińska Fundacja Praw Człowieka rzekomo brakuje w Polsce.

Adw. J. Naumann w dalszym ciągu wypowiedzi zreferował przebieg konferencji nt.: „Forum Pomocy Prawnej”, zorganizowanej przez Fundację Helsińską w dniach 7–8 czerwca br. Podstawą dyskusji była „Informacja o badaniach nad dostępem do pomocy prawnej opłacanej przez państwo”. W raporcie znalazło się wiele uwag pod adresem adwokatury np. sugestie dotyczące odebrania adwokatom możliwości prowadzenia postępowań dyscyplinarnych i przeniesienia ich pod nadzór Ministerstwa Sprawiedliwości.

Adw. Wiesław Szczepiński stwierdził konieczność zachowania dystansu wobec tego co piszą, głoszą i pokazują media (np. audycja „Sprawa dla reportera” red. E. Jaworowicz). Tu trzeba swoistej pracy organicznej, pokazywania argumentów. Nie zawsze zdają egzaminy tzw. dzieci adwokackie. Trzeba prowadzić statystykę naboru na aplikację osób z kręgów adwokackich, informować, że do wykonywania zawodu adwokata potrzebne są predyspozycje osobowościowe.

Adw. Lech Ławrowski poinformował o swojej rozmowie z Red. Naczelnym „Tygodnika Powszechnego” ks. Adamem Bonieckim na temat napastliwego artykułu mgr. Kłaczyńskiego. Adw. L. Ławrowski zostawił swój artykuł do publikacji w wyżej przedstawionej kwestii, który wprawdzie w „Tygodniku” się ukazał, ale w bardzo okrojonej wersji.

Adw. Henryk Rossa wyraził pogląd, że źródłem obecnej sytuacji medialnej adwokatury we Wrocławiu jest środowisko profesorskie, które wyraża wysokie zainteresowanie naborem absolwentów wydziału prawa na aplikację adwokacką. Tymczasem poziom wykształcenia kandydatów nie jest najlepszy. Celem egzaminów na aplikację jest przyjęcie najbardziej wartościowych kandydatów. Można by rozważyć propozycję zaproszenia środowiska profesorskiego do naszych komisji egzaminacyjnych.

Minister Sylwester Królak w odpowiedzi stwierdził, że trzeba wypracować metodę rozwiązania problemu i o limity „nie ma co kruszyć kopii”.

Adw. Jacek Trela wyraził pogląd, że w interesie adwokatury i ministerstwa leży, aby samorządność adwokacka była w pełnym tego słowa znaczeniu „samorządnością”. Istnieją dwa zasadnicze obszary działalności samorządowej na gruncie p. o a. a mianowicie krzewienie zasad etyki, w czym się mieści sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem tych zasad oraz kształcenie aplikantów adwokackich. W Warsza-

wie jest obecnie blisko 200 aplikantów, z czego 27 osób są powiązane rodzinnie z adwokaturą. Ta liczba zadaje kłam twierdzeniom, że tylko dzieci adwokackie są przyjmowane na aplikację.

Adw. Piotr Blajer m.in. powiedział: trzeba wypracować model obrony środowiska adwokackiego, podzielił opinie, że to środowisko profesorskie w szczególności na studiach zaocznych kreuje opinie i lobbuje na rzecz zmiany kształcenia aplikantów. Trzeba opracować klarowny system przyjęć na aplikację, należy sporządzać przejrzyste protokoły egzaminacyjne. Generalnie musimy bronić wymiaru sprawiedliwości przed atakami mediów, bo adwokatura, sądy i prokuratura to system naczyń połączonych.

Adw. Grzegorz Janisławski stwierdził, że kandydaci na aplikantów zdający na uczelniach wyłącznie egzaminy pisemne, w konkursie na aplikację mają trudności z udzielaniem odpowiedzi ustnych. Wzrost liczebny adwokatury trzeba podnosić stopniowo.

Adw. J. Naumann opowiedział się przeciwko propozycji adw. H. Rossy zaproszenia profesorów wyższych uczelni do udziału w konkursach na aplikację adwokacką. Sformułował zapytanie: W jakim charakterze mieliby tam być? Cenzorów, strażników naszej moralności? Wyraził pogląd, że wystarczą przejrzyste kryteria rekrutacji na aplikację, co powinno już rozwiązać problem kreowania negatywnych opinii przez środowisko profesorskie.

Następnie prezes adw. Stanisław Rymar zreferował spotkanie z Rzecznikiem Praw Obywatelskim prof. dr. hab. Andrzejem Zollem. W spotkaniu tym uczestniczyli adw. Witold Antoniewski i dr Jerzy Świątkiewicz, zastępca Rzecznika. W trakcie spotkania omówiono wszystkie sprawy dotyczące uprawnień rentowych adwokatów oraz adwokatów-inwalidów wojennych. Oprócz tego rozmówcy Prezesa NRA adw. S. Rymara i adw. W. Antoniewskiego poruszyli problem rzekomej hermetyzacji zawodu adwokackiego i poddali pod rozwagę projekt wprowadzenia tzw. modelu niemieckiego kształcenia adwokatów. Prezes adw. Stanisław Rymar w toku rozmowy stwierdził, że Niemcy się z tego modelu wycofują jako zbyt drogiego. Podniósł problem kształcenia studentów na wydziałach prawa. Studenci nastawiani są na skuteczność działania, a misja adwokata to pomoc człowiekowi, a nie tylko skuteczność działań, która czasem przeradza się w chęć osiągnięcia skutku bez oglądania na zasady etyczne. Polskie kształcenie aplikantów – dodał – spełnia standardy europejskie i znajduje pełną aprobatę międzynarodowych organizacjach adwokackich.

Adw. dr hab. Andrzej Kubas Wiceprezes NRA przedstawił propozycję zmian w regulaminie przyjęć na aplikację.

Adw. Jacek Trela zaprezentował tezy do dyskusji na ten temat. Należy doprecyzować sposób liczenia punktów, gdy egzamin na aplikację będzie się składał z dwóch etapów. Podniósł trudność weryfikacji znajomości języków obcych, bo już teraz kandydaci oprócz tradycyjnych języków angielskiego, francuskiego, zgłaszają deklarację znajomości języków egzotycznych.

W toku dyskusji zabierali głos adwokaci: Z. Marciniak, L. Ławrowski, Z. Dyka.

Prezes adw. Stanisław Rymar podsumowując dyskusję zwrócił uwagę, że wywie-rana presja przez opinię publiczną dotyczy przede wszystkim problematyki limito-

wania przyjęć przez adwokaturę. W demokracji takie słowo jak „limit” nie istnieje. Rodzi się więc pytanie, czy adwokatura jest otwarta na przyjmowanie młodych zdolnych ludzi, którzy przejdą sito selekcji i spełniają wszystkie wymagania niezbędne dla uprawiania zawodu adwokata.

Następnie uczestnicy plenarnego posiedzenia NRA przegłosowali treść pisma Prezydium NRA z 27 marca 2002 r. skierowanego do Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie interpretacji art. 75 a p. o a. o wyznaczaniu terminów konkursu na aplikację, „który może być przeprowadzany nie więcej niż jeden raz w roku kalendarzowym przed rozpoczęciem roku szkoleniowego”.

Adw. Edward Rzepka zreferował informacje o rozmieszczeniu izb adwokackich i sądów w układzie poszczególnych województw. Z informacji wynika, iż podział izb pozostaje w luźnym związku z podziałem administracji sądowej a nawet ogólnym podziałem administracyjnym kraju.

W dyskusji zabrali głos adwokaci: T. Kilian, J. Lipski, L. Ławrowski, J. Kaczorowska, G. Janiślawski, K. Szymański, W. Abert. Zwyciężyło stanowisko braku nagłej potrzeby przystosowania izb do podziału terytorialnego sądów. Adw. W. Abert podkreślił, że i tak wszelkie łączenia izb musiałyby się odbyć za zgodą zainteresowanych.

Prezes adw. Stanisław Rymar zaproponował powołanie Komisji ds. opracowania wszystkich regulaminów pod przewodnictwem adw. Andrzeja Michałowskiego. Propozycje personalne do składu Komisji i na stanowisko przewodniczącego zostały przyjęte.

Prezes adw. Stanisław Rymar stwierdził konieczność podjęcia analiz i prac studyjnych nad problematyką taksy adwokackiej oraz funkcjonowania adwokatów na świecie, aby być przygotowanym do prac nad ewentualnymi zmianami w p. o a.

Został też odczytany list adw. K. Szymańskiego Dziekana ORA w Zielonej Górze o zamachu na jego życie.

Andrzej Bąkowski

Z PRAC PREZYDIUM NACZELNEJ RADY ADWOKACKIEJ

Przedmiotem dyskusji, jaka toczyła się podczas posiedzenia z 18 czerwca 2002 r., oprócz bieżących spraw, jak przyjęcie protokołu z ORA ze Zgromadzeń Izb Adwokackich, stała się kwestia opracowania nowych regulaminów.

Adw. Andrzej Michałowski, dyrektor OBA poinformował o ukonstytuowaniu się 27-osobowej Komisji ds. regulaminów. Zapytał, jaki ma być wymiar zadań, czy mają to być nowe regulaminy autorskie, czy też modyfikujące „stare regulaminy”.

Adw. Witold Abert wyraził pogląd, że uchwała Zjazdu Adwokatury ma duży sto-